

А.А. Дубініна, д-р техн. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

Т.М. Летуґа, канд. техн. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

О.Д. Рачкован, асист. (*ХДУХТ, Харків*)

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ДО ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ПІДПРИЄМНИЦТВО, ТОРГІВЛЯ ТА БІРЖОВА ДІЯЛЬНІСТЬ»

Сучасний ринок праці висуває вимоги не стільки до рівня теоретичних знань потенційного працівника, скільки до рівня його професійної компетентності, яку він зможе продемонструвати.

Традиційний підхід до складання освітніх програм і навчальних планів ґрунтувався на 2-х складових.

1. Освітня програма повинна відповідати діючому стандарту вищої освіти, який передбачає наявність нормативних дисциплін.

2. Доповнення нормативних дисциплін іншими (на вибір університету та студента).

На сьогодні розробка стандартів вищої освіти потребує компетентнісного підходу, який базується насамперед на визначенні ключових програмних компетентностей найбільш відповідних для профілю фахівців.

Підготовка майбутніх фахівців зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» – це складне багатофакторне утворення особистості, що включає формування та розвиток загальних і професійних компетентностей, що направлені на здобуття студентом: знань, вмінь і навичок організаційно-управлінської, економічної, експертної, товарознавчо-технологічної, інформаційно-комунікативної роботи в діяльності виробничих та посередницьких підприємств сфери послуг та сфери обслуговування споживачів.

Основними критеріями оцінки рівня сформованості професійної компетентності майбутніх фахівців у галузі підприємництва, торгівлі і біржової діяльності є: ціннісно-мотиваційний, когнітивний та організаційно-діяльнісний.

Показниками ціннісно-мотиваційного критерію є: наявність професійної мотивації; інтерес до обраної професії; ціннісні основи професійної діяльності; професійного спілкування.

Когнітивний критерій розкривають такі показники: система професійних і функціональних знань (акцент робиться на адаптації та впровадженні в професійну діяльність аналітичних, організаторських,

підприємницьких навичок інтегративного вирішення завдань щодо асортименту, якості, експертизи харчових продуктів, непродовольчих товарів та іншої продукції, збереження якості в процесі товаропросування від виробника до споживача, забезпечення ефективної підприємницької діяльності підприємства на ринку).

Операційно-діяльнісний критерій представлений такими показниками: характеризується усвідомленими вміннями та навичками, володінням прийомами і правилами налагодження взаємодії та конструктивного спілкування, готовністю до самореалізації та варіативного розв'язання професійних завдань.

Ефективне формування професійної компетентності майбутніх фахівців у галузі підприємництва, торгівлі та біржової діяльності можливе за умови впровадження у навчально-виховний процес відповідної моделі. Основними її компонентами є цілеутворююча (мета і завдання формування професійної компетентності майбутніх фахівців у галузі підприємництва, торгівлі та біржової діяльності), змістовно-технологічний (зміст професійної компетентності та її складники), організаційно-педагогічний (педагогічні умови формування професійної компетентності та рефлексивний (рівень сформованості професійної компетентності).

Формування професійної компетентності майбутніх фахівців буде більш результативним, якщо у процесі фахової підготовки є такі умови:

- всебічне мотивування навчальної діяльності студентів у процесі вивчення навчальних дисциплін фахового спрямування;
- структурування змісту фахових навчальних дисциплін за модульним принципом – дає можливість отримати чітку, добре організовану систему знань і умінь, виділення якої допомагає усвідомити переваги внутрішніх зв'язків, їх гармонійність і обґрунтованість;
- розробка дидактичного забезпечення аудиторного навчання фахових навчальних дисциплін і самостійної роботи студентів на засадах компетентнісного підходу – характеризується потребою та вмінням самостійно поповнювати знання, висловлюватися фаховими категоріями, орієнтуватися у нестандартних ситуаціях і знаходити способи оптимального виходу з них.